

Stručni rad

**TIMSKI PRISTUP SPECIJALNIH I
REHABILITACIJSKIH PEDAGOGA U RADU S
DJECOM S POSEBNIM POTREBAMA**

Doris Vouri, mag. prof. spec. i reh. ped.
Osnovna škola Dr. Ljudevita Pivka Ptuj, Slovenija

Sažetak

Rad specijalnih i rehabilitacijskih pedagoga temelji se na timskom pristupu. U cilju optimalnog poticanja i razvoja funkcioniranja djeteta neophodan je doprinos stručnog tima koji čine specijalni i rehabilitacijski pedagozi, logopedi, psiholozi, savjetodavni radnici i voditelj odgojno-obrazovne ustanove. Timski rad svih stručnih radnika u praksi je potrebno provoditi na dnevnoj bazi, dakle svakodnevno. Za učinkovit i uspješan timski rad važno je postaviti jasne i ostvarive zajedničke ciljeve koji su usmjereni na osnaživanje djeteta i njegovo napredovanje u svim područjima razvoja. Kako bi se olakšalo postizanje timski planiranih ciljeva, potrebno je uzeti u obzir raznolikost dinamike, procesa i pojava u timu, poput motivacije, pozitivne međuovisnosti, radnog zadovoljstva, učinkovitosti tima itd. Što je veće zadovoljstvo pojedinca na njegovom radnom mjestu, to će biti viša i njegova motivacija za timski rad, te će biti ostvarena bolja komunikacija među članovima tima koji će izraziti višu motiviranost. Samim time cjelokupan tim radit će učinkovitije.

Ključne riječi: timski rad, specijalni i rehabilitacijski pedagozi, djeca s posebnim potrebama

1. Uvod

Timski rad definira se kao suradnja dvaju ili više učitelja u sklopu provedbe nastave. Tim je učinkovit kada ima jasno zacrtane zajedničke ciljeve, koji mogu biti kratkoročni ili dugoročni. Za uspješan rad u odgoju i obrazovanju moramo biti svjesni činjenice da ovi čimbenici na određene načine utječu na dinamiku tima i da ćemo njihovim reguliranjem lakše osigurati veću učinkovitost timskog rada te brže ostvariti timski postavljene ciljeve. Inkluzija se ne može realizirati u praksi ako sudionici ne surađuju kao tim i ne posvete posebnu pozornost djeci s posebnim potrebama i njihovim roditeljima.

2. Timski rad

2.1. Timski pristup specijalnih i rehabilitacijskih pedagoga u radu s djecom s posebnim potrebama

U radu s djecom s posebnim potrebama (u daljnjem tekstu PP) sudjeluje tim od nekoliko stručnih radnika. Za optimalnu integraciju i osnaživanje djeteta s PP prijeko je potrebno ostvariti timsku suradnju svih uključenih stručnjaka. Specijalnim i rehabilitacijskim pedagogima, koji su izravno uključeni u rad s djecom s PP, potrebna su dodatna specijalna znanja s područja timskog rada, jer su u interakciji s drugim stručnim radnicima koji s djecom s PP-om dolaze u doticaj samo povremeno. Osim navedenog, učitelji i drugi stručni radnici moraju biti svjesni važnosti timskog rada, prijenosa informacija, postavljanja dostižnih ciljeva i uključivanja roditelja u cjelokupan proces, kako bi se realizirao optimalan razvoj djece s PP.

Suradnja između specijalnog pedagoga i učitelja ostvaruje se na različite načine. Pružamo nekoliko smjernica koje će stručnim radnicima pomoći u realizaciji međusobne suradnje:

- opća sposobnost prilagodbe novim situacijama,
- sposobnost rješavanja problema,
- sposobnost komunikacije,
- razvijene interpersonalne sposobnosti i
- sposobnost vođenja.

Dakle, učitelj i specijalni pedagog moraju uzeti u obzir sve ključne komponente koje su potrebne u radu s djecom s posebnim potrebama, kako bi postigli planiranu učinkovitost. Probleme treba promatrati kao priliku odgojno-obrazovnim ustanovama da svoja znanja usmjere prema kvalitetnijem životu osoba s posebnim potrebama te razvoju njihove socijalne uključenosti i samostalnosti.

2.2. Prednosti timskog rada

Prednosti timskog rada očituju se u sljedećim područjima:

- sustavno rješavanje problema,
- testiranje novih pristupa,
- učenje na temelju prethodnih iskustava,
- učenje na primjerima drugih,
- brza i učinkovita generalizacija znanja u sklopu svih dijelova organizacije.

Osim navedenog, usklađivanje individualnih i timskih ciljeva iznimno je važno za učinkovit timski rad. Veliku ulogu imaju i komunikacijske vještine, usmjerenost ka cilju, rješavanje problema u hodu, poštovanje voditelja tima, kontrola emocija i poznavanje principa timskog rada.

Tim je učinkovit kada ima jasno zadane zajedničke ciljeve, koji mogu biti kratkoročni ili dugoročni. Potrebno je stalno pratiti napredak u vlastitom radu te realizirati primjereno upravljanje, prepoznavanje konflikata i njihovo preusmjeravanje u konstruktivnu kritiku. Učinkovitosti timskog rada doprinose različiti psihosocijalni, komunikacijski i pedagoško-psihološki čimbenici. Za uspješan rad u odgoju i obrazovanju potrebno je uzeti u obzir načine na koji oni djeluju i utječu na tim, kako bi stručnjaci lakše ostvarili svoje postavljene ciljeve.

Bitan uvjet postizanja spomenutih ciljeva je stalna evaluacija timskog rada.

3. Zaključak

Dobro poznavanje psiholoških čimbenika timskog rada, prepoznavanje prednosti timskog rada i poznavanje načina suočavanja s problemima i sukobima predstavljaju nužno znanje specijalnih i rehabilitacijskih pedagoga, jer osigurava njihov stručni i profesionalni razvoj. Pri tome se moraju primarno posvetiti djetetu s kojim rade i fokusirati na ciljeve koje su si postavili u sklopu tima, kako bi postigli što veću samostalnost i što višu razinu funkcioniranja djeteta.

4. Literatura

- [1.]Kavkler, M. (2008). Razvoj inkluzivne vzgoje in izobraževanja – izbrana poglavja v pomoč šolskim timom. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- [2.]Logar, V. (2009). Nekatere značilnosti dobrega vodenja šolskega tima. V Revija za elementarno izobraževanje, 2-3, str. 145–161.
- [3.]Možina, S., Rozman, R., Tavčar, M., Pučko, D., Ivanko, Š., Lipičnik, B. ... Kovač, B. (2002). Management: nova znanja za uspeh. Radovljica: Didakta.
- [4.]Pevec Semec, K., Bizjak, M., Bitenc, M., Bonifer, K., Bosiljevac, J., Dežman, U. ... Župančič Strnad A. (2004). Spodbujanje timske naravnosti: Prikaz timskega dela v učiteljski zbornici. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- [5.]Polak, A. (2007). Timsko delo v vzgoji in izobraževanju. Ljubljana: Modrijan.
- [6.]Vouri, D. (2018). Zaznavanje in doživljanje ovir, problemov ter konfliktov pri timskem delu v odnosu do delovnega zadovoljstva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov v razvojnih oddelkih vrtca: magistrsko delo. Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.